

РЕЗЮМЕ

НА ХАБИЛИТАЦИОНЕН ТРУД

на главен асистент д-р Венцислава Христова Стоянова

СУ „Св. Климент Охридски“, Факултет по науки за образованието и изкуствата,
Катедра „Визуални изкуства“

за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“

в Област на висше образование 8. Изкуства

Професионално направление 8.2. Изобразително изкуство (Теория на художествения образ)
един за нуждите на ФНОИ, СУ „Св. Климент Охридски“,
обявен в Държавен вестник, бр. 20/08.03.2024 г.

ОБХВАТ, ПАРАМЕТРИ И СТРУКТУРА НА ХАБИЛИТАЦИОННИЯ ТРУД

Хабилитационният труд на гл. ас. д-р Венцислава Стоянова със заглавие „ТЪРПЕЛИВИ ЛАБИРИНТИ“ обхваща голям спектър от авторски художествени произведения и изяви, реализирани в широкия диапазон на съвременните изразни форми. Това е обусловено от спецификата на дисциплината в обявения доцентски конкурс, която не предполага конкретика в определена сфера на визуалните изкуства или конкретика в медиите и технологиите, а обхваща много голяма сфера, свързана с художествения образ и неговата теория. Представените от авторката работи са обединени от общи концепции и принципи, свързани с теоретични проблеми във визуалните изкуства като: *натура и абстракция, реалност и фантазия, слово и образ, знак и символ*. Произведенията ѝ са групирани в съответствие с техните художествени и концептуални особености и цели, за да представят уменията и компетенциите, както и приносите на Венцислава Стоянова в изследваната област. По този начин творбите представят обща картина на реализираните от авторката творчески постижения през последните години, като отразяват стремежа ѝ към творческо развитие и експериментиране с разнообразни материали и техники.

Преподавателската дейност на В.Стоянова в катедра „Визуални изкуства“ на СУ, ФНОИ, основно обхваща дисциплината „Теория на художествения образ“, както и „Рисуване и композиция“, и няколко (избираеми) учебни дисциплини, които тя е създала в последните 4 години от както е главен асистент. **Изследователската ѝ дейност** е свързана с публикации, в които предмет на изследване са различни аспекти и семантични особености на абстрактните образи, техния произход, специфики, и ролята им като изразно средство във визуалните изкуства в различни етапи от развитието на човешката култура.

АВТОРСКА ПОЗИЦИЯ или обща КОНЦЕПЦИЯ на хабилитационния труд

Основен ключов момент във всички представени произведения, е че те до голяма степен засягат проблема за колажирането, тъй като творческите търсения на Венцислава Стоянова са свързани с експериментирането и смесването на различни техники и материали, основаващи се на принципа на **колажа**. Акцентът, който може да бъде открит като най-значим за нея е свързан с понятията **натура и абстракция**. В концепцията на настоящия хабилитационен труд тези две понятия са гранични и често се трансформират едно в друго. Натурната рисунка с ескизен характер на мимолетно изобразени човешки тела се трансформира, съчетавайки се с абстрактната образност.

В творбите на Венцислава Стоянова най-важна роля играят линията, абстрактната форма и рисунката на човешката фигура, в съчетание с текстурата на колажните елементи. В по-голямата част от представените произведения авторката залага на композиции, характерни за абстрактното изкуство, в които се стреми да сведе до минимум наратива и сюжетното повествование, в полза на чистото емоционално, и дори първично въздействие на образа и линията. В същото време навсякъде се стреми да съчетае в обща композиционна структура абстрактните форми с изображения на човешки тела – реалистични, деформирани, стилизирани или сведени до графичен знак.

В хабилитационния труд са представени няколко раздела от произведения, които са създадени основно в последните 6-7 години, в периода от назначаването на Венцислава Стоянова като щатен преподавател в СУ „Св. Климент Охридски“ – първо асистент, после главен асистент към катедра „Визуални изкуства“, ФНОИ, по дисциплините „Теория на художествения образ“ и „Рисуване и композиция“.

Хабилитационният труд е структуриран в три части: КОЛАЖИ, ДИГИТАЛНИ ГРАФИКИ И ХУДОЖЕСТВЕНИ ИНСТАЛАЦИИ. Основният принцип на това деление са формалните параметри на произведенията включени в трите раздела. В началото на всеки от тях, авторката анализира спецификите им, разглеждайки отделните серии от творби, които е приложила към тях.

КОЛАЖИ. В представените четири цикъла от колажи, създадени по различни поводи в последните 4 години, Венцислава Стоянова залага на композиции, характерни за абстрактното изкуство, като в по-голямата част от творбите се забелязва присъствието и на човешки фигури. Голите човешки тела, скицирани експресивно или стилизирани до знак, са метафора на човешкото присъствие – на частицата реалност, която винаги присъства, сред неуловимите проявления на вечното, универсалното и непреходното,

изобразено чрез абстрактните линии, форми и петна. От чисто технологична гледна точка авторката противопоставя колажни елементи директно взети от природата (изрезки от книги и вестници, опаковъчни хартии, пръст и др.), с динамични и експресивни рисунки, както и свободно разляти петна от туш и акварел. От съществено значение при всичките колажи е използването на ограничена, почти до монохромност, цветност. Черното, бялото, сивото и дискретната цветност – тази живописна аскетичност допринася да се изяви линеарният характер на композициите и отделните форми.

ДИГИТАЛНИ ГРАФИКИ. Дигиталните методи и способности за обработка, генериране и колажиране на изображения също заемат важно място в работата на В.Стоянова и разкриват друга страна от творческите ѝ търсения. За нея компютърът и софтуерът са инструменти за рисуване и за колажиране, които ѝ помагат в творческия процес – да обработва, смесва и манипулира образи от различно естество и лесно да ги съчетава в единни композиции. Използването на компютърни програми при създаването на художествени композиции дава възможност за създаването на по-опростена в геометрично отношение абстрактна образност. Методите тук са различни, но стремежът в творческите търсения остава същия – да се съчетаят в обща композиционна структура изображения на човешки тела, сведени до графичен знак и геометрични форми. Повечето дигитални графики на В.Стоянова са изпълнени в среден и голям формат. Цветовото изграждане е ограничено, най-често са монохромни, съчетани с един цвят, който поставя акцента. Има и такива графики, в които са използвани повече цветове, но съвсем условно и в много ограничен диапазон. Включените в реабилитационния труд серии дигитални колажи се характеризират със строго индивидуална стилистика, а описаният в реабилитационния труд начин на тяхното създаване се превръща в специфичен метод на композиране, достатъчно персонифициран, за да се счита за приносен елемент в развитието на авторския художествен почерк на Венцислава Стоянова.

ХУДОЖЕСТВЕНИ ИНСТАЛАЦИИ. В третия раздел от реабилитационния труд Венцислава Стоянова е събрала свои пространствени произведения, свързани с художествените инсталации. Те са разделени условно на две групи – едните са пространствени инсталации, създадени в галерийни пространства (за конкретни изложби и събития), а другите са инсталации и конструкции в природна среда, част от които могат да бъдат причислени към лендартта. Те са създадени по време на симпозиуми, пленери, фестивали за съвременно изкуство, в които авторката е участвала в последните десетина години. Въпреки факта, че са реализирани в различни пространствени среди, и визуално

нямат пряка връзка помежду си, при всички инсталации се вижда същата стиллова линия, която може да бъде проследена при колажите и дигиталните графики. А именно, залагането на геометрични форми и на цялостни, монохромни цветни решения, в които важна роля се възлага на ярки акценти, най-често в червен цвят.

Характерен, конструктивен подход, който В.Стоянова използва при изграждането на инсталациите си в галерийните пространства е съчетаването на редимейд обекти с различен тип носещи конструкции и с рисувани елементи, като следва колажния принцип. Едната част от инсталациите ѝ в природна среда, които прилага в настоящия труд са реализирани на морския бряг, а другата част – в гора. Чрез тях авторката се стреми да отговори на спецификата, даденостите и контекста на самото място. В този смисъл можем да говорим за изцяло *site-specific* подход.

При художествените инсталации, като концептуални изразни форми, водещата роля принадлежи на концепцията. Затова към всяка от приложените в хабилитационния труд инсталации е написан кратък текст, който изяснява идейния замисъл и основната концепция на всяко отделно произведение.

ПРИНОСНИЯТ ХАРАКТЕР на хабилитационния труд може да се обобщи в няколко аспекта:

Приноси, свързани с ХУДОЖЕСТВЕНО-ТВОРЧЕСКИТЕ АСПЕКТИ на работата на Венцислава Стоянова:

- Извеждане на собствен стил и изобразителен език в сериите колажи (традиционни и дигитални). Разпознаваемост в областта на композицията и художествения изказ.
- Структуриране на личен технологичен метод на композиране при създаването на дигиталните колажи и графики.
- Оформяне на индивидуални конструктивни подходи при изграждането на пространствени художествени инсталации (създадени в галерийни пространства и в природна среда).
- Участия в голям брой художествени изяви (изложби, фестивали, пленери, симпозиуми и др.) и създаване на голям обем творчески произведения (за периода от постъпване на Венцислава Стоянова на работа като щатен преподавател в СУ през 2017г. до момента). Приносен момент е участието на авторката в близо 70 художествено-творчески изяви в посочения период от 5 години, осъществяването на 3 самостоятелни

изложби, както и реализирането на едно печатно издание – авторски албум-каталог (в обем от 104 стр.). В разглежданата ситуация става въпрос, не за единични изяви, а за целенасочена авторска практика, упражнявана последователно с години. Количеството на създадените от нея творби в последните 5 години от практиката ѝ като художник, с които е участвала в гореспоменатите събития, също може да се причисли като приносен момент.

Приноси, свързани с теорията и практиката на ПРЕПОДАВАТЕЛСКАТА и ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА дейност на Венцислава Стоянова (като титуляр и асистирац в дисциплини, изучавани в специалностите на Катедра „Визуални изкуства“ на ФНОИ, СУ „Св. Климент Охридски“ – в периода от назначаването ѝ като щатен преподавател през 2017 г. и до момента):

- Създаване и актуализиране на учебни програми (по дисциплини, изучавани в специалностите на Катедра „Визуални изкуства“, ФНОИ на СУ „Св. Климент Охридски“ – в ОКС Бакалавър и ОКС Магистър), както и създаване и използване на визуални материали и въвеждането на иновативни практики в обучението по дисциплини, свързани с теорията на художествения образ.

- Публикации (в специализирани издания на изкуства) и проекти, свързани с темата на настоящия конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ по „Теория на художествения образ“.

Дата: 10.06.2024 г.

подпис:

гл. ас. д-р Венцислава Стоянова